

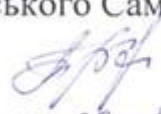
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини,
фізичного виховання і здоров'я

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан III медичного
факультету,
доцент Шишкін М.А.
« 16 » 09 2020 р.



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА АДАПТИВНОГО
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Ради факультету Студентського Самоврядування  Протокол № 03-1/09 від «18» 09. 2020 р.	РОЗГЛЯНУТО на засіданні Вченої ради факультету Протокол № 1 Від «16» 09. 2020 р.

1. Загальна інформація про викладача

Викладач: професор, доктор педагогічних наук, Ляхова Інна Миколаївна

e-mail: lyahova_i.n@ukr.net

Кафедра: фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я

Адреса: 69035, м. Запоріжжя, проспект Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

Викладач: доцент, к.пед.н. Шаповалова Ірина Володимирівна

e-mail: ivshapovalova@ukr.net

Кафедра: фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я

Адреса: пр. Маяковського 26, Запорізький державний медичний університет

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Теорія і методика адаптивного фізичного виховання»

120 години (12/34/74), 4 кредити ЄКТС

Кількість кредитів з дисципліни: 120 годин / 4 кредитів ЄCTS (лекцій – 12, практичних занять – 34, СРС – 74).

3. Семестр: 5

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити (перелік дисциплін, вивчення яких має передувати дисципліні «Теорія і методика адаптивного фізичного виховання»): «Нормальна анатомія людини», «Нормальна фізіологія людини», «Педагогіка та психологія», «Патологічна фізіологія», «Фізичне виховання», «Теорія і методика фізичного виховання», «Фізіологія рухової активності», «Психологія спілкування».

Постреквізити (перелік дисциплін, для вивчення яких є обов'язковими знання, здобуті при вивченні «Теорія і методика адаптивного фізичного виховання»): «Оздоровчо-рекреаційна рухова активність».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1 Призначення навчальної дисципліни

Вивчення навчальної дисципліни «Теорія і методика адаптивного фізичного виховання» сприяє підвищенню загальнокультурного рівню студентів, розширенню практичних вмінь та навичок формування необхідного базису для вирішення завдань з інтеграції та соціалізації, саморозвитку, самоствердження та самовдосконалення осіб з інвалідністю у сучасному суспільстві засобами адаптивного фізичного виховання.

Головне завдання дисципліни «Теорія і методика адаптивного фізичного виховання» – навчити майбутніх бакалаврів фізичної терапії, ерготерапії практичних навичок з розробки, організації та проведення занять з адаптивного фізичного виховання різних за формою та змістом для людей з особливими потребами.

5.2. Компетенції, яких набуває студент при вивченні дисципліни:

Інтегральна:

- Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні):

- Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
- Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
- Здатність враховувати медичні, психологопедагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
- Здатність проводити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
- Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.
- Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.
- Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.
- Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.
- Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
- Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

- Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.
- Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

5.3. Результати навчання. Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Теорія і методика адаптивного фізичного виховання»:

- Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
- Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
- Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).
- Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.
- Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.
- Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
- Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
- Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
- Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.
- Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.
- Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

5.4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати:

- історичні витоки адаптивного фізичного виховання;
- теоретичні основи адаптивного фізичного виховання осіб з інвалідністю;
- характеристику об'єкту та предмету, мету та завдання адаптивного фізичного виховання;
- зміст базових принципів, методів, форм та засобів адаптивного фізичного виховання;
- терміни «особа з інвалідністю», «інвалідність», «соціальний захист осіб з інвалідністю»;
- характеристику осіб, що мають функціональні обмеження, яким необхідні заняття адаптивним фізичним вихованням;
- законодавчу базу та нормативно-правові засади адаптивного фізичного виховання;

- організаційно-методичні основи занять адаптивним фізичним виховання для людей з обмеженими можливостями;
- необхідні засоби адаптивного фізичного виховання для різних нозологічних груп з оглядом на вікові періоди;
- базові закономірності та етапність розвитку фізичних здібностей адаптивного фізичного виховання;
- особливості адаптивного фізичного виховання при глухоті;
- особливості адаптивного фізичного виховання при сліпоті;
- особливості адаптивного фізичного виховання при порушеннях опорно-рухового апарату та ураженнях спинного мозку;
- особливості адаптивного фізичного виховання при дитячому церебральному паралічі;
- особливості адаптивного фізичного виховання при відхиленні розумового розвитку;
- особливості адаптивного фізичного виховання дітей з раннім дитячим аутизмом та з розладами спектру аутизму;
- необхідні особливості змісту занять з адаптивного фізичного виховання;
- важливі аспекти планування та контролю занять для людей з особливими потребами;
- характеристику оздоровчо-рекреаційних та фізкультурно-спортивних технологій осіб, які мають функціональні обмеження.

Вміти:

- визначити загальні поняття з дисципліни;
- використовувати техніку адаптованих форм фізичного виховання (спортивних та рекреаційних ігор);
- планувати та організовувати проведення занять, використовуючи різні форми та методи адаптивного фізичного виховання з урахуванням нозологічних характеристик для осіб з інвалідністю;
- планувати та проводити контроль за тими, хто займається;
- творчо вирішувати теоретичні та практичні завдання з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей людей з особливими потребами;
- планувати, організовувати та проводити оздоровчо-рекреаційні та фізкультурно-спортивні заходи для людей з обмеженими фізичними можливостями.

5.5. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у майбутнього фахівця з фізичної терапії, ерготерапії, необхідних основних теоретичних знань, вмінь та практичних навичок з організаційно-методичних основ адаптивного фізичного виховання осіб з інвалідністю різних нозологій.

5.6. Завдання вивчення дисципліни:

- формування у студентів необхідних теоретичних знань з основ адаптивного фізичного виховання для осіб з інвалідністю;
- ознайомлення майбутніх фахівців з різними нозологічними групами осіб з інвалідністю, яким необхідне проведення занять з адаптивного фізичного виховання;
- створення уявлення про процес інтеграцію та соціалізацію осіб з інвалідністю у сучасному суспільстві;
- розкрити зміст організаційно-методичних основ занять адаптивним фізичним вихованням для людей з особливими потребами;

- навчити студентів практичних навичок з розробки, організації та проведення занять з адаптивного фізичного виховання різних за формою та змістом для осіб з інвалідністю;
- ознайомити студентів з вибором необхідних форм та методів занять з адаптивного фізичного виховання згідно нозологічних характеристик.

5.7. Зміст навчальної дисципліни: Програма навчальної дисципліни складається з 2 модулів:

- модуль 1: годин 66/ 2 (лекцій – 8, практичних занять – 18, СРС – 40);
- модуль 2: годин 54/ 2 (лекцій – 4, практичних занять – 16, СРС – 34).

Модуль 1, змістовий модуль 1, 9 тем.

Загальна характеристика адаптивного фізичного виховання.

Особливості адаптивного фізичного виховання в Україні.

Адаптивна рухова активність.

Соціалізація людей з обмеженими можливостями за рахунок адаптивного спорту.

Особливості адаптивного фізичного виховання при глухоті.

Засоби адаптивного фізичного виховання при глухоті.

Особливості адаптивного фізичного виховання при сліпоті.

Методи та засоби адаптивного фізичного виховання при сліпоті.

Особливості адаптивного фізичного виховання при порушеннях опорно-рухового апарату та ураженнях спинного мозку.

Засоби адаптивного фізичного виховання при порушеннях опорно-рухового апарату та ураженнях спинного мозку.

Модуль 1, змістовий модуль 2, 8 тем.

Особливості адаптивного фізичного виховання при дитячому церебральному паралічі.

Методи адаптивного фізичного виховання при дитячому церебральному паралічі.

Характеристика відхилень розумового розвитку.

Особливості адаптивного фізичного виховання при відхиленні розумового розвитку.

Методи та форми адаптивного фізичного виховання при відхиленні розумового розвитку.

Форми адаптивного фізичного виховання.

Індивідуальні та парні види рухової активності.

Командні види спорту в адаптивному фізичному вихованні.

5.8. План вивчення навчальної дисципліни

№ пп	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин	Завдання для самостійної роботи
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Адаптивне фізичне виховання як навчальна дисципліна.			
1	Тема 1. Загальна характеристика адаптивного фізичного виховання. Особливості адаптивного фізичного виховання в Україні.	ПЗ – 2 год., Л – 2 год., СРС – 6 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для

			самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
2	Тема 2. Адаптивна рухова активність.	ПЗ – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
3	Тема 3. Соціалізація людей з обмеженими можливостями за рахунок адаптивного спорту.	ПЗ – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
4	Тема 4. Особливості адаптивного фізичного виховання при глухоті.	ПЗ – 2 год., Л – 2 СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
5	Тема 5. Засоби адаптивного фізичного виховання при глухоті.	ПЗ – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що

			представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
6	Тема 6. Особливості адаптивного фізичного виховання при сліпоті.	ПЗ – 2 год., Л – 2 СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
7	Тема 7. Методи та засоби адаптивного фізичного виховання при сліпоті.	ПЗ – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
8	Тема 8. Особливості адаптивного фізичного виховання при порушеннях опорно-рухового апарату та ураженнях спинного мозку.	ПЗ – 2 год., Л – 2 СРС – 6 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.

9	Тема 9. Засоби адаптивного фізичного виховання при порушеннях опорно-рухового апарату та ураженнях спинного мозку.	ПЗ – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
Змістовий модуль 2. Методи та форми адаптивного фізичного виховання при різних нозологіях.			
10	Тема 10. Особливості адаптивного фізичного виховання при дитячому церебральному паралічі.	ПЗ – 2 год., Л – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
11	Тема 11. Методи адаптивного фізичного виховання при дитячому церебральному паралічі.	ПЗ – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
12	Тема 12. Характеристика відхилень розумового розвитку. Особливості адаптивного фізичного виховання при відхиленні розумового розвитку.	ПЗ – 2 год., Л – 2 СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи

			студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
13	13. Методи та форми адаптивного фізичного виховання при відхиленні розумового розвитку.	ПЗ – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
14	Тема 14. Форми адаптивного фізичного виховання.	ПЗ – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
15	Тема 15. Індивідуальні та парні види рухової активності.	ПЗ – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
16.	Тема 16. Командні види спорту в адаптивному фізичному вихованні. <i>Підсумковий</i>	ПЗ – 2 год., СРС – 6 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті

	<i>К О Н Т Р О Л Ь з а с в о є н н я н а в ч а л ь н о г о м а т е р і а л у.</i>		кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.
17	Підсумкове заняття з дисципліни. Залік.	ПЗ – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теоретичних і методичних питань із зазначеної теми, що представлена на сайті кафедри в Методичних рекомендаціях для самостійної роботи студентів; формування вміння відповідати на комплекс питань для самоперевірки засвоєних знань.

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль 1		
1	Особливості адаптивного фізичного виховання в Україні.	6
2	Адаптивна рухова активність.	4
3	Соціалізація людей з обмеженими можливостями за рахунок адаптивного спорту.	4
4	Особливості адаптивного фізичного виховання при глухоті.	4
5	Засоби адаптивного фізичного виховання при глухоті.	4
6	Особливості адаптивного фізичного виховання при сліпоті.	4
7	Методи та засоби адаптивного фізичного виховання при сліпоті.	4
8	Особливості адаптивного фізичного виховання при порушеннях опорно-рухового апарату та ураженнях спинного мозку.	6
9	Засоби адаптивного фізичного виховання при порушеннях опорно-рухового апарату та ураженнях спинного мозку.	4
Всього		40
Модуль 2		
10	Особливості адаптивного фізичного виховання при дитячому церебральному паралічі.	4
11	Методи адаптивного фізичного виховання при дитячому церебральному паралічі.	4
12	Особливості адаптивного фізичного виховання при відхиленні розумового розвитку.	4
13	Методи та форми адаптивного фізичного виховання при відхиленні розумового розвитку.	4

14	Форми адаптивного фізичного виховання.	4
15	Індивідуальні та парні види рухової активності.	4
16	Командні види спорту в адаптивному фізичному вихованні.	6
17	Підготовка до заліку	
Всього		74

Консультативна допомога студентам здійснюється згідно графіка консультацій.

Контрольні заходи: самостійна робота студентів, що передбачена в темі поряд із аудиторною роботою, оцінюється безпосередньо на практичних заняттях. Оцінка «Зараховано» за курс виставляється лише студентам, яким зараховані усі заняття з курсу та відсоток правильних відповідей за результатами контролю кожної теми складає не менше 60%. Курс вважається не зарахованим, якщо студентом пропущено хоча б одну тему, або відсоток правильних відповідей хоча б за однією темою менше 60%.

7. Список основної та додаткової літератури

7.1. Основна література

1. Рижкова М.В. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Адаптивне фізичне виховання» (для бакалаврів спеціальності «Фізична реабілітація»). – З.: ЗНТУ. 2017. – 20 с.
2. Соколенко О. І. Адаптивна фізична культура: навч.-метод. Посіб. Для магістрантів спеціальності «Фізичне виховання». – Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевчека». 2015. – 154 с.
3. Христова Т.Є., Карабанов Є. О. Методичні рекомендації до семінарських занять з дисципліни «Адаптивна фізична культура» для студентів магістратури спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура). – Мелітополь: ФОП Силаєва О. В. 2018. – 46с.
4. Шаповалова І. В. Теорія і методика адаптивного фізичного виховання : навчальний посібник для практичної роботи студентів III курсів спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / І. В. Шаповалова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. – 97 с.

7.2. Додаткова література

1. Деделюк Н.А. Теорія і методика адаптивної фізичної культури : навч.-метод. посібник для студентів / Н. А. Деделюк. – Луцьк : Вежа-Друк. 2014. – 68 с.
2. Осадченко Т. М., Семенов А.А., Ткаченко В.Т. Адаптивне фізичне виховання : навч. Посібник. – Умань : ВПЦ «Візаві». 2014. – 210 с.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1. Види контролю

- Поточний
- Підсумковий (заключний)

8.2. Форми контролю

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретною метою і завданнями і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять – усне або письмове експрес-опитування або тестування, а також контроль практичних умінь студентів під час виконання практичних завдань і вирішення типових ситуаційних завдань, інтерпретацію результатів різних методів обстеження пацієнта. У процесі навчальної діяльності застосовувалися такі методи діагностики рівня підготовки студентів: тестовий контроль, розв'язування ситуаційних завдань, контроль практичних умінь і навичок, усна співбесіда з викладачем

або письмове експрес-опитування.

Для оцінювання **поточної навчальної діяльності** встановлюється єдина шкала, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно»). До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу – не більше 10). Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

Підсумковий контроль здійснюється у формі **заліку** після завершення вивчення дисципліни і передбачає перевірку: теоретичних знань і практичних умінь їх використовувати в конкретних ситуаціях (вирішення тестових, ситуаційних і аналітичних завдань).

До складання заліку допускаються студенти, у яких відсутня академічна заборгованість (пропуски лекцій, практичних занять, опановано теоретичні і методичні аспекти СРС, а також незадовільні оцінки). Студенту, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну. Для студентів, які пропустили навчальні заняття без поважних причин, рішення про їх відпрацювання приймається індивідуально деканом факультету. Відпрацювання студентом, пропущених ним занять, здійснюється згідно графіка консультацій, представленого на кафедрі.

Залік з дисципліни виставляється лише студентам, яким зараховані усі теми, що передбачені для вивчення робочою програмою, і складається з середньої арифметичної кількості балів за поточну успішність.

9. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.